

BONAPARTE OP DE BRUG VAN ARCOLE

(1796)

DAG VAN ARCOLE. ☒
Dag van groote vreugde. En van diepen rouw. Door velen gloriedronken geroemd. Door nog meerderen bewegend.

Generaal Bonaparte op de brug van Arcole. 't Is een beroemde episode uit den beroemden veldtocht van Napoleon in Italië.

Frankrijk is republiek geworden. En de groote, de coalitie-oorlog barst los. Pruisen en Oostenrijk, Engeland, Duitschland, Spanje, Sardinië, Toskane, Napels... zij allen verbinden zich tegen de jonge republiek. Dus moet het vuur der revolutie worden gebluscht, daar moet alle opstand gedempt, de monarchie hersteld, de oude wetten weer ingevoerd...

Maar de republiek laat zich niet knechten.

Generaal Bonaparte trekt met zijn geestdriftige soldaten de grenzen over, Italië binnen. (1796.)

Hij verslaat de Oostenrijkers, hij verslaat de Sardiniërs, en dwingt hun koning Victor Amadeus tot den vrede. Savoie en Nizza worden als buit aan Frankrijk afgestaan. Na de bestorming van de brug over de Adda bij Lodi trekt Napoleon zegevierend, en onder 't gejuich der bevolking, Milaan binnen. Hij maakt zich meester van geheel Lombardije, uitgezonderd ééne vesting: Mantua, dat hij belegert, maar dat voorloopig niet wenschte zich over te geven.

De Oostenrijkers zullen de belegerde vesting ontzetten. Napoleon lacht er wat om. „Een hoop vluchtelingen en de laatste recruten van het rijk,” noemt hij ze vol overmoed in zijn dagboek. Maar ondertusschen... die „vluchtelingen” houden zich kranig, al zijn dan ook de meesten hunner jonge manschappen, en al laat zich het gebrek aan bekwame officieren duchtig gevoelen! In November 1796 komen zij onder generaal Wurmser door de dalen van de Etsch en de Brenta aanrukken. Zij zijn 60.000 man sterk.

De troepen van Napoleon tellen slechts 36.000 man. De geforceerde marschen hebben hen vermoeid. Hevige koortsen hebben hen afgemat. Een hunner afdeelingen, onder generaal Vaubois, die Tirol wil binnendringen, wordt teruggeslagen. Bij de Brenta vecht een andere afdeeling zonder noemenswaard succes.

De toestand der Franschen wordt hachelijk.

Napoleons scherpe blik weet redding te brengen. Wurmser, de taai vechtjas, is wat ouderwetsch. Die houdt nog maar altijd krampachtig vast aan de regelen der oudere krijgsschool. Langzame troepenbewegingen, ja, maar ook secure! Al dat nieuwe, meen je, dat dat beter zou zijn? Gekheid! — Zoo is Wurmser.

Napoleon vertrouwt daarop, en zal er gebruik van maken. Enkele afdeelingen van het belegeringscorps van Mantua en van de krijgsmacht van Vaubois bij Rivoli vereenigt hij met zijn eigen troepen. Den 14^{en} November, bij het vallen van den avond, klinkt het bevel: Voorwaarts. En door de duisternis van den nacht trekken de Fransche soldaten voort. Waarheen? Niemand, die het weet. Gaan zij slag leveren? De dag-order zwijgt er van. Trekken ze terug? Het schijnt van ja. De richting, die zij inslaan, wijst er op. Zal nu in kort het beleg van Mantua geheel worden opgebroken? En is dit soms het begin van het einde... en zal de roemrijke veldtocht, zoo vol glorie begonnen, zoo roemloos eindigen? En alle overwinningen, voor

het vaderland behaald, en met zooveel bloed betaald, weer verloren gaan?

Niemand der minderen, die het weet. — Voort trekken ze, door de duisternis van den nacht.

Naar de overwinning. Of... naar den dood. ☒

Ja, Napoleon trekt terug... Laat nu de Oostenrijkers denken, dat hij vlucht. Laat ze overmoedig worden. En... onvoorzichtig!

Hij kent als goed veldheer iederen duim gronds van het terrein.

Hij zal het slagveld kiezen vlak bij het dorp Arcole. Daar zijn uitgestrekte moerassen tusschen de Etsch en zijn bijstroom, de Alpone. Die moerassen worden door breede dijken en wegen doorsneden. Wordt daàr de slag geleverd, dan zal hij beslist worden door persoonlijke moed der manschappen, door het beleid hunner officieren... en niet door overmacht, want tusschen die moerassen zal het grootere aantal der soldaten eer schade dan voordeel zijn!

Daarop rekt Napoleon.

Maar... zal nu in 't lest zijn berekening toch falen?

De hoofdweg door dit moeras, uitlopend op de brug van Arcole, vindt hij reeds door aanzienlijke troepen Croaten bezet.

Nu valt het heele plan in duigen. Nu zal zijn kleine leger verpletterd worden door de van alle zijden opdringende Oostenrijkers...

Tenzij hij de brug neemt, en den weg er achter, die toegang geeft tot het hem gunstige terrein.

Heeft hij de brug van Arcole... dan is zijns de zege!

En nu ontbrandt de hevige strijd, die drie dagen duurt. (15, 16, 17 Nov. 1796.)

De Fransche troepen worden herhaaldelijk teruggeslagen. De Oostenrijkers hebben gunstiger posities dan zij, en vechten met een hardnekkigheid, die van geen wankelen of wijken weet. Maar voorwaarts dringen toch de Franschen! Kijk, generaal Angereau grijpt een vaandel, en leidt zelf den aanval op de brug. En andere genraals volgen hem, Verdier, Bon, Verne, Lannes, die nog nauwelijks van vroegere wonden is hersteld. Zij allen vallen, geveld of gewond door de Oostenrijksche kogels... Alleen Angereau staat nog, te midden der Fransche colonne. En hoog, in kruiddamp en rook, wappert het vaandel, door zijn hand geplaat in den dijk aan de overzijde der brug... maar de Franschen moeten opnieuw wijken, en sleuren hun aanvoerder met zich.

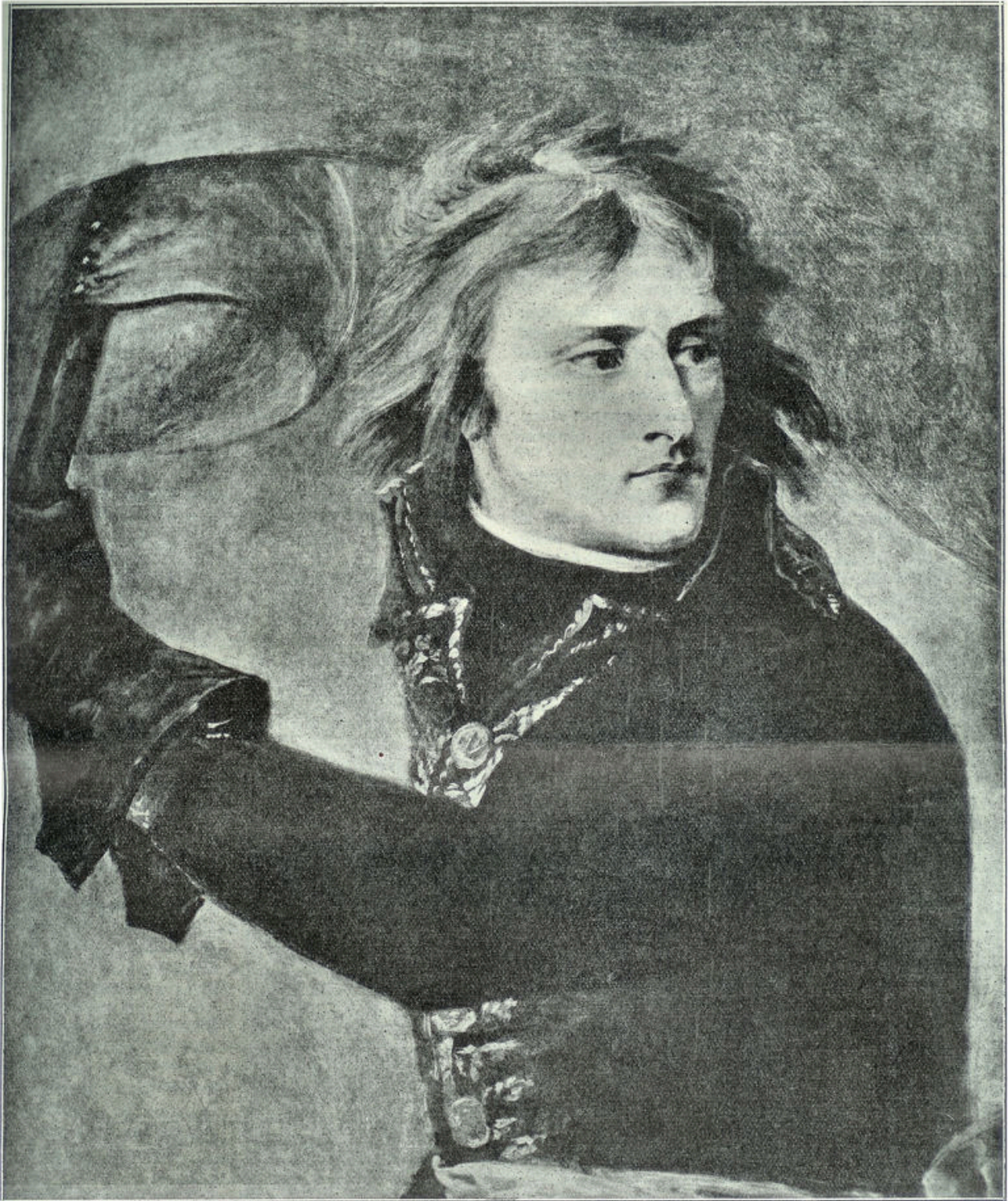
En hoog blijft wapperen de vaan, geplaat in den dijk. Moet die daar blijven, en vallen in de hand van den vijand? Neen, duizendmaal neen!

Kapitein Beliard snelt toe, te midden van den kogelregen, rukt het vaandel los en brengt het weer bij den troep.

Napoleon verneemt het ehec van Angereau. In galop snelt hij toe, springt uit het zaal, grijpt op zijn beurt het vaandel, keert zich tot de zijnen, en roept hun luide toe: „Zijt gij dan niet meer de overwinnaars van Lodi?”

En bij dat woord — wakker weer wordt de geestdrift, en op vlamt de moed in het Fransche hart. En ze volgen hem, zij allen. Lannes... hij is reeds tweemaal gewond, en z'n kleeren druipen van bloed. Lannes springt op en volgt, met twee aides de camp, Muiront en Marmont. Muiront snelt op Napoleon toe en dekt hem met zijn lichaam en zijgt neer: geveld door den kogel, voor zijn meester bestemd. En generaal Vignolle volgt, en wordt gewond. En een gansche colonne volgt.

Naar een schilderij van Gros

NAPOLEON BONAPARTE

En ze wordt gedecimeerd door de Oostenrijksche artillerie, die haar in de flank treft, en weg vlucht ze, door doodschrik bevangen, en sleurt in de verwarring Napoleon in het moeras. Deze zinkt weg in den diepen poel, die den weg omzoomt. De Oostenrijksche troepen snellen hem voorbij. In het gewoel van den strijd slaan zij geen acht op hem, — snellen hem een veertig pas voorbij. — Dan merkt kapitein Beliard, dat Napoleon niet in hun midden is! Beliard tuurt door den kruitdamp heen. Hij ziet zijn meester, wegzinkend, worstelend in den modder, den verstikkingsdood nabij. En andere officieren snellen toe. En weer gaat het de brug over. Zij redden Napoleon.

Dien dag blijft de slag onbeslist. Ook den tweeden. Den derden — 17 Nov. 1796 — verkrijgen na een lange en bloedige worsteling de geoefende en geharde soldaten van Bonaparte, van Angereau en van Massena de overhand op de jeugdige Oostenrijksche manschappen. Als overwinnaars rukken de Franschen het dorp Arcole, hun zoo lang en zoo hevig betwist, binnen.

Napoleon op de brug van Arcole. — De jonge generaal, met het wapperende vaandel in de hand, hij, alleen op de brug, waarop het moorddadig vuur is gericht, en waar het kogels regent... Hij, met de vaste hand en het bliksemend oog, en het wilskrachtig gelaat... Hij, alleen in het grootste gevaar, en zijn mannen aanvurend tot den strijd, die ook hem den dood brengen kan... en niet deinzend.

Zoo hebben de Franschen hem gaarne gezien. En zijn bewonderaars hebben op zijn gestalte gewezen, en met geestdrift gezegd: „Zie, onze held!”

Terwijl ik dit schrijf, ligt voor me een afbeelding van het *geheele* schilderij: de hierbijgaande plaat is er slechts een klein deel van.

Ik zou willen, dat ik het schilderij in zijn geheel zou kunnen toonen.

Ik zou willen wijzen op de brug zelf, en op de wegen er vlak bij, en op de velden in de verte.

Daar liggen veel gewonden, heel veel. En vele sterfenden. En vele dooden.

En, ver weg, in het vaderland, is in vele harten diepe smart.

Dag van Arcole.

Dag van groote vreugde. En van diepen rouw.

Aan den zegekrans van den eerezuchtigen Napoleon hecht hij nieuwe lauweren.

Lauweren, die druipen van bloed.

K. TER BEEKE

LIEDEREN

„Zooals ik ben,

'k Pleit anders niet.”

SOMMIGE LIEDEREN HEBBEN EEN eigenaardige historie. Of laat me liever zeggen: van sommige liederen kennen we de historie. Niet van alle; maar van enkele van de beste wel. Ik denk hier aan een lied dat vaak in de Engelsche kerken wordt gezongen. Het is van Charlotte Elliott: Just as I am (zooals ik ben).

In het jaar 1835 maakte Charlotte Elliott toebereidselen voor een groot bal, dat bij een van haar kennissen werd gegeven. Op een middag, toen ze haar baljapon ging passen, kwam ze een predikant tegen, een ernstig,

getrouw man, dien ze kende. Ze wandelden een eindje samen op, en toen vertelde Charlotte hem wat ze ging doen. De dominee sprak met haar en drong er sterk op aan, dat ze niet zou gaan naar dat bal. Maar ze vond dat onaangenaam, en toen hij haar bijna smeekte, het niet te doen, werd ze boos en zei: „Ik wou, dat u zich met uw eigen zaken bemoeide.” Ze liep zeer uit haar humeur van hem weg.

Wel, het was een vroolijk bal, en Charlotte was een van de vroolijksten. Ze werd gevleid en bewonderd en bleef tot diep in den nacht. Tegen den morgen ging ze vermoeid naar bed. Ze dacht na over wat ze genoten had, maar voelde zich in den grond der zaak diep ongelukkig. Bij al haar plezier was er toch in haar ziel een gevoel van verdriet geweest. Waarom was ze zoo onvriendelijk tegen den ouden, eerwaardigen man geweest? Hij was altijd haar vriend geweest. Bovendien voelde zij de waarheid van zijn woorden. Maar ze had door haar snibbigheid tegen hem en door haar uitgelatenheid op het bal dat gevoel willen wegwerken. Het was haar niet gelukt. En het gelukte haar nog niet. Drie ellendige dagen bracht zij door. Toen het haar eindelijk ondraaglijk werd, om zoo voort te leven, ging ze naar haar ouden vriend, dien zij zoo afgesnauwd had en zei tot hem: „Drie dagen lang ben ik diep ongelukkig geweest. Wat moet ik doen om een Christen te zijn?”

De predikant sprak niet over haar onvriendelijke woorden. Daar was hij veel te blij voor. Hij wees haar naar de ware bron van vrede.

„Geef je aan het Lam van God, zooals je bent.”

De Engelschen spreken gaarne van het Lam.

„Zooals ik ben? Zooals ik ben? Maar ik ben een van de grootste zondaren! Hoe kan God mij aannemen zooals ik ben?”

„Dat moet je gelooven, dat God je wil aannemen, zooals je bent.”

Ik weet niet, wat hij nog meer met haar sprak. Maar ze ging naar huis met de eenvoudige waarheid vervuld, dat ze mocht komen zooals ze was. Thuis gekomen ging ze naar haar kamer, knielde neer en gaf zich, schuldig en onrein als ze was, aan den Heiland over, om door Hem te worden gewasschen van alle zonden en smet. Vrede daalde in haar ziel, en deze nieuwe heerlijke ervaring inspireerde haar tot het lied, waarvan ik hier een deel in vertaling laat volgen, en dat zoo gaarne in vele landen telkens weer wordt gezongen:

Zooals ik ben, 'k pleit anders niet,
Dan dat Uw bloed voldoening biedt,
En dat Gij-zelf mij nu ontbiedt.
O Lam van God, ik kom!

Zooals ik ben, niet meer gewacht.
Ik durf niet staan in eigen kracht.
Uw bloed alleen heeft reddingsmacht,
O Lam van God, ik kom!

Zooals ik ben, arm, onrein, blind,
Gij maakt mijn hart nu rechtgezind;
Gij maakt een zondaar tot Gods kind.
O Lam van God, ik kom!

Zooals ik ben, Uw liefde, o Heer!
Werpt alle hinderpalen neer,
'k Behoor U toe en niemand meer.
O, Lam van God, ik kom!

Weinig had Charlotte Elliott gedacht, dat haar lied zoo vele duizenden zou troosten. D.